

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโรงเรียนแรกเริ่มนาร่องการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามกรอบโครงสร้างการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารของโรงเรียนแรกเริ่มนาร่องในโครงการนาร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารของโรงเรียนแรกเริ่มนาร่องในโครงการนาร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน 27 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน ในโรงเรียนนาร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู อาจารย์ จำนวน 240 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้วิธีการจับสลาก สุ่มจากครู อาจารย์ที่ทำการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ละ 3 คน และสุ่มจากครู อาจารย์ที่ทำการสอนใน 2 ช่วงชั้นปี ช่วงชั้นปีละ 3 คน ในโรงเรียนนาร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

รายชื่อโรงเรียนนาร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 8 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนเมืองกระบี่	จังหวัดกระบี่
2. โรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม	จังหวัดกระบี่
3. โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่
4. โรงเรียนวัดโนนทัยพาศ	จังหวัดเชียงใหม่
5. โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร"	จังหวัดนครนายก

6. โรงเรียนปิยะชาติพัฒนา จังหวัดนครนายก
 7. โรงเรียนค่านกเวียนวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
 8. โรงเรียนหนองงูเห่าล้อมพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 275 คน โดยแยกเป็นประชากรจำนวน 27 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน ดังตาราง

ตาราง แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	โรงเรียน	ประชากร			ครู อาจารย์ "	รวม		รวมทั้งสิ้น
		ผบ. N	ผช. N	ป.ค. สศ. N		ปชก. N	กตย. "	
กระบี่	โรงเรียนเมืงกระบี่	1	4	1	30	6	30	36
	โรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม	1	2	1	30	4	30	34
เชียงใหม่	โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	1	2	1	30	4	30	34
	โรงเรียนวัดโนนทัยพาศ	1	3	1	30	5	30	35
นครนายก	โรงเรียนบ้านนา "นาคพิภพ"	1	2	1	30	4	30	34
	โรงเรียนปิยะชาติพัฒนา	1	3	1	30	5	30	35
นครราชสีมา	โรงเรียนค่านกเวียนวิทยา	1	2	1	30	4	30	34
	โรงเรียนหนองงูเห่าล้อมพิทยาคม	1	1	1	30	3	30	33
รวม		8	19	8	240	35	240	275

หมายเหตุ : ผบ. = ผู้บริหาร / ผช. = ผู้ช่วยผู้บริหาร / ป.ค.สศ. = ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

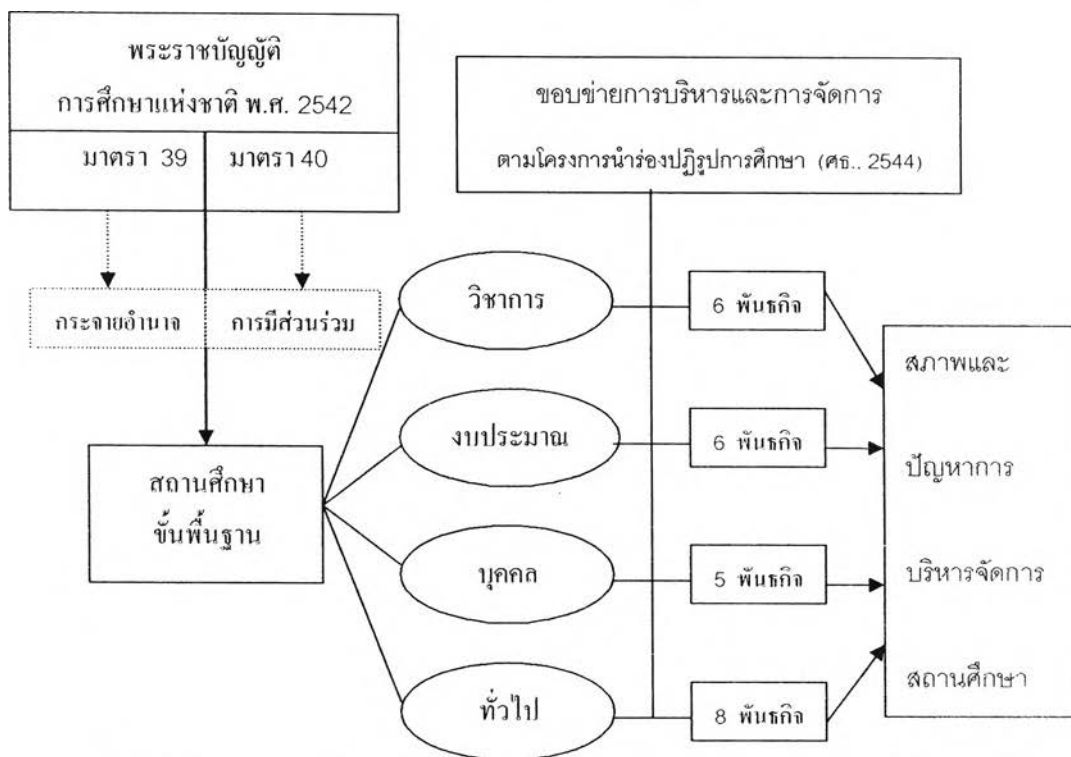
ปชก. = ประชากร / กตย. = กลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ได้คัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในศาสตร์ของการวิจัย และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นอย่างดี อันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงวิชาการ ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เนรยอค อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายนคร ดังคะพิภพ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
4. ดร.ศิเรก วรรณเศียร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
5. ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ชัดดียาสุวรรณ หัวหน้ากลุ่มวิจัย กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

- การบริหารวิชาการ**
1. การพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
 2. การปฏิรูปการเรียนรู้
 3. การเทียบระดับการศึกษาและการโอนผลการเรียน
 4. การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 5. การจัดเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้
 6. การปฏิรูปการเรียนรู้ในชุมชน

- การบริหารบุคคล**
1. การเตรียมการบริหารงานบุคคล
 2. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 3. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
 4. การเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณ
 5. การพัฒนาวิชาชีพครู

- การบริหารงบประมาณ**
1. การวางแผนงบประมาณ
 2. การจัดสรรงบประมาณ
 3. การบริหารการเงินและบัญชี
 4. การจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุ
 5. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
 6. การระดมทรัพยากร และการลงทุนทางการศึกษา

- การบริหารทั่วไป**
1. การเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการ
 2. การจัดระบบสารสนเทศและ IT
 3. การพัฒนานโยบายและกรวางแผน
 4. การส่งเสริมและการจัดการการศึกษา
 5. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
 6. งานกิจการพิเศษ
 7. การประกันคุณภาพการศึกษา
 8. การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview)
2. แบบสอบถาม (Questionnaire)
3. แบบศึกษาเอกสาร (Document Study Form)

โดยแบ่งเป็น 3 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารของโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องใน

โครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามลักษณะแบบเลือกตอบสำหรับครู อาจารย์ และประธาน

คณะกรรมการสถานศึกษา แบ่ง เป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารของโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องใน

โครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ฉบับที่ 3 แบบศึกษาเอกสาร ใช้วิเคราะห์เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ในโรงเรียน

แรกเริ่มนำร่องในโครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสารขึ้น ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. นำแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสารที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

4. นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบศึกษาเอกสาร ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ได้เครื่องมือที่มีความถูกต้องสมบูรณ์

5. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้บริหารและครูในโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องโครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้ง 8 โรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และเดินทางไปสัมภาษณ์พร้อมทั้งรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลที่ได้รวบรวมได้

เครื่องมือ	จำนวนที่สัมภาษณ์/ แบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนที่สัมภาษณ์/ แบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร	27	19	70.37
2. แบบสอบถามครู อาจารย์	240	226	94.17
3. แบบสอบถามประธาน คณะกรรมการสถานศึกษา	8	8	100.00
รวม	275	253	92.00

หมายเหตุ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ไม่สามารถสัมภาษณ์ได้ครบ เนื่องจากผู้บริหารบางโรงเรียนท่านติดประชุม อบรมสัมมนา บางโรงเรียนเป็นช่วงที่ปรับเปลี่ยนผู้บริหาร ส่วนแบบสอบถามครู อาจารย์ก็เช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS for windows แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องในโครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์ที่

เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องในโครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากการตอบแบบสอบถามครูอาจารย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียนแรกเริ่มนำร่องในโครงการนำร่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จากการตอบแบบสอบถามประธานคณะกรรมการสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 5 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร} \quad \text{ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย

กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายในระดับการปฏิบัติและปัญหา ดังนี้ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2548)

ร้อยละ	ความหมาย
80 - 100	ระดับมาก
60 - 79	ระดับค่อนข้างมาก
40 - 59	ระดับน้อย
ต่ำกว่า 40	ระดับน้อยที่สุด